

Mnenje Odbora regij – Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje – vloga lokalnih in regionalnih oblasti

(2008/C 325/08)

ODBOR REGIJ

- poudarja pomen pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, ki je v evropski agendi Sredozemlju znova namenila zelo pomembno mesto ter vzbudila razpravo in razmisleke, ki bodo zmožni odgovoriti na izzive, ki se zastavljajo;
- je prepričan, da pobude na različnih straneh Sredozemlja, ki so osredotočene le na diplomatski pristop, ne bodo prinesle trajnejših rešitev, dokler v središču razprave ne bo lokalna demokracija, njena okrepitev in neposredno sodelovanje med regijami in mesti na obeh straneh Sredozemlja v okviru pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*;
- spominja na to, da je prav na lokalni in regionalni ravni v tesnem sodelovanju z drugimi institucionalnimi ravnmi mogoče pripraviti rešitve, ki pomenijo prilagoditev in odgovor na izzive globalizacije; lokalne in regionalne oblasti so se zlasti v Evropi postopno uveljavile kot pomembna raven za pripravo teh rešitev;
- zato ponavlja svoj poziv k priznavanju lokalnih in regionalnih oblasti kot poglavitnih partnerjev v barcelonskem procesu in evro-mediteranskem sodelovanju;
- je odločen podpirati ustanovitev **evro-mediteranske lokalne in regionalne skupščine (ARLEM)**, ki bi jo sestavljalo določeno število članov Odbora regij, predstavnikov evropskih in mednarodnih združenj s področja evro-mediteranskega sodelovanja in enako število predstavnikov regionalnih in lokalnih oblasti z južne in vzhodne strani Sredozemlja, kot stalne platforme za dialog, izmenjavo in sodelovanje ter poziva, da se jo prizna kot posvetovalni organ v prihodnjem upravljanju pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, po zgledu Evro-mediteranske parlamentarne skupščine na ravni nacionalnih parlamentov.

Glavni poročevalec: Isidoro GOTTARDO, član občinskega sveta Sacileja

Referenčna dokumenta

Zaprosilo francoskega predsedstva Sveta Evropske unije z dne 13. junija 2008 o temi *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje – vloga lokalnih in regionalnih oblasti* in sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*

COM(2008) 319 konč.

I. SPLOŠNE UGOTOVITVE

ODBOR REGIJ

1. poudarja pomen pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, ki je v evropski agendi Sredozemlju znova namenila zelo pomembno mesto ter vzbudila razpravo in razmisleke, ki bodo zmožni odgovoriti na izzive, ki se zastavljajo; pozdravlja tako pragmatično razsežnost kot tudi politično vizijo projekta, ki ga je začelo francosko predsedstvo Sveta Evropske unije in ga podpira 16 partnerskih držav južnega in vzhodnega Sredozemlja;

2. pozdravlja uspeh nekaterih ukrepov in pobud, ki jih je doslej sprožil barcelonski proces; vendar pa obžaluje pomanjkanje večjega napredka na področju miru, varnosti, človeškega in socialnega razvoja ter premajhno vključenost lokalnih in regionalnih oblasti;

3. poudarja, da bi pobuda *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje* v svoji novi obliki morala omogočiti prehod od sistema zgolj medvladnega sodelovanja k projektu dialoga med državljani z vseh treh strani, zlasti pa sodelovanja med državami južnega in vzhodnega Sredozemlja, ki bi povezal njihove lokalne in regionalne oblasti v okviru konkretnih projektov skupnega interesa kot del splošne strategije, temelječe na potrebah državljanov in solidarnosti;

4. meni, da je eden od pogojev za uspeh sodelovanja med evro-mediteranskimi državami za okrepitev partnerstva s pobudo *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje* odkrivanje novih tem, ki bodo dajale spodbude, s čimer bo zagotovljena prepoznavnost konkretnih koristi za državljane, načelne izjave pa se bodo spremenile v otipljiva dejanja, kar zahteva veliko vključenost lokalnih in regionalnih političnih predstavnikov ter pregledno in jasno komunikacijo;

5. meni, da šibkost lokalne demokracije in resničnega procesa decentralizacije v državah južnega in vzhodnega Sredozemlja pogosto omejuje krepitev dejavnosti lokalnih in regionalnih oblasti in civilne družbe v javnih politikah;

6. ugotavlja, da decentralizacija in participativno lokalno upravljanje nista vedno združljiva. V nekaterih državah članicah EU ali tretjih državah se lokalne in regionalne oblasti soočajo z istimi izzivi, tj. kako povečati volilno udeležbo, spodbujati udeležbenost državljanov ter vključiti združenja v pripravo strategij in razvoj večjih mestnih ali regionalnih projektov;

7. je prepričan, da pobude na različnih straneh Sredozemlja, ki so osredotočene le na diplomatski pristop, ne bodo prinesle trajnejših rešitev, dokler v središču razprave ne bo lokalna demokracija, njena okrepitev in neposredno sodelovanje med regijami in mesti na obeh straneh Sredozemlja v okviru pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*;

8. v tem duhu pozdravlja izjavo predsednikov držav in vlad Evro-mediteranskega partnerstva, ki so se srečali 13. julija v Parizu, v kateri so poudarili „pomen dejavne udeležbe civilne družbe, lokalnih in regionalnih oblasti ter zasebnega sektorja pri izvajanju pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*“;

9. kljub temu meni, da ni primerno na isto raven postaviti tiste, ki imajo demokratično legitimnost, kot so lokalne in regionalne oblasti, in druge, na primer civilno družbo in zasebni sektor, ki je nimajo;

10. se strinja tudi z ugotovitvijo predsednikov držav in vlad Evro-mediteranskega partnerstva, da bodo „okrepit[ev] prevzemanj[a] skupne odgovornosti v procesu, vzpostavit[ev] vodenj [a] na podlagi enakih pogojev ter izvajanje procesa v konkretnih projektih, ki so prepoznavnejši za državljane“, omogočili, da bodo odnosi na vseh treh straneh Sredozemlja „konkretniji in prepoznavnejši zaradi dopolnilnih regionalnih in podregionalnih projektov, koristnih za državljane v regiji“;

11. opozarja na razpoložljivost in zavezanost lokalnih in regionalnih oblasti k bogatenju pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje* s krepitvijo lokalne demokracije in decentralizirane sodelovanja;

12. spominja na izkušnje z uvajanjem evropskih politik, med katerimi večina zahteva zavezanost, vire in ukrepe lokalnih oblasti pri njihovem izvajanju, ter tako poudarja pomembne izkušnje in strokovno znanje evropskih lokalnih in regionalnih oblasti pri obravnavi in upravljanju mestnih in podeželskih zadev na področju okolja, energije, prevoza, civilne zaščite, preseljevanja, gospodarskega razvoja ter na mnogih drugih prednostnih področjih barcelonskega procesa, ki so še vedno aktualna, kot so medkulturni dialog, izobraževanje, človeška in socialna razsežnost; zato obžaluje, da o razvojnih projektih, ki spremljajo sklepe pariškega vrha, pred tem ni bilo posvetovanj z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, čeprav morajo sodelovati pri njihovem izvajanju, in poudarja potrebo, da se v prihodnje popravi ta medvladni pristop z jasno vključitvijo vseh vpletenih ravni upravljanja;

13. tako kot v prejšnjih mnenjih s tega področja poudarja pomen vključenosti lokalnih in regionalnih oblasti ne le v fazi izvajanja, marveč tudi v procesu sodelovanja od priprave strategij prek izvajanja programov in projektov pa vse do spremljanja izvajanja strategij in ocenjevanja rezultatov, predvsem ko gre za pobude, ki se nanašajo na področja, na katerih imajo lokalne in regionalne oblasti široke in neposredne pristojnosti, na primer urbanizem in prostorsko načrtovanje, gospodarjenje z vodo, ravnanje z odpadki in njihova obdelava, okolje in lokalne posledice podnebnih sprememb, lokalni gospodarski razvoj, upravljanje in ohranjanje kulturne in zgodovinske dediščine, lokalni turistični razvoj, osnovno javno zdravstvo, politike vključevanja in socialne kohezije;

14. pozdravlja bližnji začetek novega programa CIUDAD v okviru sedanjega evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta, ki naj bi spodbujal sodelovanje pri razvoju mest in dialog v sredozemski regiji; se strinja, da med prednostna področja sodijo okoljska trajnost, energetska učinkovitost, trajnostni gospodarski razvoj in zmanjšanje socialnih razlik. To so področja, na katerih imajo lokalne in regionalne oblasti široke in neposredne pristojnosti in kjer lahko evropske lokalne in regionalne oblasti prispevajo pomembne izkušnje in strokovno znanje;

15. opozarja, da finančniki vidiki pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje* doslej niso bili opredeljeni in da so lokalne in regionalne oblasti lahko politični, pa tudi tehnični in finančni partnerji pri pripravi in izvajanju strategij in projektov, ki po eni strani zadovoljujejo resnične potrebe državljanov in po drugi strani izpolnjujejo cilje pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*; poleg tega ugotavlja, da pobuda *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje* na ravni programov ali virov nikakor ne spreminja sredozemske razsežnosti evropske politike sosedstva;

16. spominja na to, da je prav na lokalni in regionalni ravni v temnem sodelovanju z drugimi institucionalnimi ravni mogoče pripraviti rešitve, ki pomenijo prilagoditev in odgovor na izzive globalizacije; lokalne in regionalne oblasti so se zlasti v Evropi postopno uveljavile kot pomembna raven za pripravo teh rešitev;

17. zato ponavlja svoj poziv k priznavanju lokalnih in regionalnih oblasti kot pglavitnih partnerjev v barcelonskem procesu in evro-mediteranskem sodelovanju;

18. priznava vlogo in izkušnje različnih mrež in združenj lokalnih in regionalnih oblasti na nacionalni, evropski in mednarodni ravni, ki delujejo na področju decentraliziranega evro-mediteranskega sodelovanja, ter njihovo strokovno znanje

in poznavanje lokalnih razmer⁽¹⁾; zato poudarja potrebo po združevanju prizadevanj in zblizanju ciljev pri projektih decentraliziranega sodelovanja s cilji Evro-mediteranskega partnerstva, da bi tako dosegali čim boljše rezultate;

19. znova potrjuje svojo podporo izjavi predstavnikov sredozemskih in evropskih lokalnih in regionalnih oblasti, ki so se sestali 23. junija 2008 na forumu lokalnih in regionalnih oblasti Sredozemlja v Marseillu;

20. v tem okviru se pridružuje nameri izvoljenih predstavnikov lokalnih in regionalnih oblasti ter njihovih predstavniških združenj, da vzpostavijo institucionalni instrument, ki bi omogočal njihovo stalno politično zastopanost in aktiven prispevek k pobudi *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, ki je ustrezen instrument „teritorializacije“; k temu je Odbor pozval že v prejšnjih mnenjih o tej temi;

21. zato namerava ustanoviti evro-mediteransko lokalno in regionalno skupščino (ARLEM), ki bi jo sestavljali člani, ki bi enakovredno predstavljali izvoljene predstavnike na lokalni in regionalni ravni v Evropski uniji in v partnerskih državah Sredozemlja, po zgledu Evro-mediteranske parlamentarne skupščine, ki predstavlja parlamentarno razsežnost.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

22. poziva organe upravljanja pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, da poleg političnega priznanja formalno in konkretno vključijo lokalne in regionalne oblasti v proces sodelovanja in v pobudo *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*;

23. zato poziva k opredelitvi vloge lokalnih in regionalnih oblasti v novih delovnih dokumentih kot polnopravnih partnerjev v procesu sodelovanja v okviru ponovne oživitve pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*;

24. poudarja pomen udeležbe ne le centralnih vlad, marveč tudi lokalnih in regionalnih oblasti že od zgodnje faze priprave sporazumov o pridružitvi, strateških dokumentov in akcijskih načrtov, ki so sprejeti na dvostranski ravni med Evropsko unijo in partnerskimi državami južnega in vzhodnega Sredozemlja, zlasti v okviru evropske sosedske politike;

⁽¹⁾ Številne mreže, združenja in centri so vključeni v konkretne ukrepe, študije in raziskave o državah in evro-mediteranskem sodelovanju. Njihovo delo bi bilo treba katalogizirati, se z njim seznaniti, se iz njega učiti in nove pobude oblikovati na podlagi doseženega. Primer za to je lahko „svetovno poročilo združenih mest in lokalnih uprav o decentralizaciji in lokalni demokraciji“, ki poroča o položaju v partnerskih državah pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*.

25. zato poziva evro-mediteranske vlade k vzpostavitvi mehanizmov strukturiranega nacionalnega dialoga in posvetovanja z (lokalnimi in regionalnimi) poddržavnimi organi, socialnimi partnerji in civilno družbo, v katere je treba vključiti mreže in združenja lokalnih in regionalnih oblasti;

26. je odločen podpirati ustanovitev **evro-mediteranske lokalne in regionalne skupščine**, ki bi jo sestavljalo določeno število članov Odbora regij, predstavnikov evropskih in mednarodnih združenj s področja evro-mediteranskega sodelovanja in enako število predstavnikov regionalnih in lokalnih oblasti z južne in vzhodne strani Sredozemlja, kot stalne platforme za dialog, izmenjavo in sodelovanje, ter poziva, da se jo prizna kot posvetovalni organ v prihodnjem upravljanju pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, po zgledu Evro-mediteranske parlamentarne skupščine na ravni nacionalnih parlamentov;

27. poziva Evropsko komisijo, da uravnoteži, uskladi in dobro poveže ta novi pristop z različnimi programi, projekti in instrumenti Skupnosti ⁽²⁾ ter obstoječimi programi, projekti in instrumenti evro-mediteranskega sodelovanja ⁽³⁾, da bo mogoče izkoristiti izkušnje, se izogniti podvajanju dejavnosti in združiti napredek;

28. predlaga, da se prouči uresničljivost prilagoditve sedanjih instrumentov strukturne podpore sredozemskemu okolju, ki bi vključevalo predvsem politiko ekonomske in socialne kohezije, prek katere bi sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi Evropske unije in državami Sredozemlja temeljilo na ozemeljski razsežnosti;

29. poziva organe upravljanja pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje*, da izkoristijo priložnost ponovne oživitve tega procesa za to, da dosežejo napredek pri reformi lokalnega

upravljanja in decentralizacije v nekaterih državah južnega in vzhodnega Sredozemlja ter v drugih začnejo s procesom decentralizacije;

30. predlaga, da se strategijam institucionalne krepitve lokalnih in regionalnih oblasti nameni posebna pozornost ter vzpostavijo programi za posodobitev uprav in projekti za usposabljanje lokalnih in regionalnih človeških virov;

31. meni, da bo večji prenos odgovornosti na lokalne in regionalne oblasti prispeval k vzpostavitvi upravljanja na več ravneh, ki bo povežalo različne institucionalne ravni v procesu odločanja, priprave, izvajanja in ocenjevanja javnih politik in razvojnih politik;

32. predlaga vključitev lokalnih tehničnih in univerzitetnih človeških virov v izvajanje projektov ter čim boljše sodelovanje državljanov, tako da bodo proces sodelovanja in projekte, ki izhajajo iz njega, vzeli za svoje;

33. meni, da lahko dinamika pobude *Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje* vsem akterjem na različnih ravneh nudi priložnost za učenje, vzpostavljanje novih stikov in nove načine medsebojnega priznavanja, hkrati pa različne vpletene akterje (centralne in decentralizirane uprave, lokalne in regionalne oblasti, civilno družbo itd.) spodbuja k spoznavanju novega pristopa k razvoju in lokalni demokraciji;

34. pooblašča svojega predsednika, da to mnenje predloži francoskemu predsedstvu Sveta EU, skupnemu predsedstvu Unije za Sredozemlje, Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Evro-mediteranski parlamentarni skupščini ter predsednikom vlad in držav v južnem in vzhodnem Sredozemlju.

V Bruslju, 9. oktobra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

⁽²⁾ Na primer skladi medregionalnega sodelovanja, politike širitve Evropske unije v zvezi z državami kandidatkami, kot sta Hrvaška in Turčija.

⁽³⁾ Na primer evropska sosedstva politika, programi Skupnosti, kot sta Erasmus Mundus ali okvirni program raziskav in razvoja; dialog 5 + 5 med sredozemskimi državami Evropske unije in državami Magreba.